

UIT DE VEENKOLONIËN

In 'De Wekker' d.d. 23 maart 1889, naar een bericht in de Prov. Groninger Courant.

Iets over kinderlectuur. De boeken van Jules Verne "Voor school en huis".

Eene ongewone drukte bij 't uitgaan mijner school lokte mij, nu eenige dagen geleden, naar buiten, ten einde de oorzaak daarvan te vernemen. En wat was er gaande? Er was een „colporteur” — de jeugdige bediende van een onzer boekhandelaars — bezig, met milde hand onder mijne twaalf- en dertienjarige leerlingen de prospectussen te verspreiden van eene nieuwe uitgaaf van de werken van Jules Verne. „Goedkoope Volksboeken,” zoo begon het stuk, dat in den gewonen reclamestijl gesteld was, — „Goedkoope Volksboeken! Geen f 1.50, maar slechts 30 cents ! Binnenkort is verkrijgbaar bij ... enz.: Michael Strogoff, de Courier van den Czaar, door Jules Verne, pl. in. 10 vel druks in gekleurd omslag. Vroeger verscheen van denzelfden schrijver: De Reis om de Wereld, De Vondeling van het fregat *Cynthia*, Hot Loterijbriefje, ieder à 30 cents!”

Dat colportereen gaf mij iets te denken. Wat verandert, zoo dacht ik, wat verandert toch de wereld ! In mijn' tijd, d. w. z. in mijn jongenstijd, was het op onzen verjaardag, of ook met Sint-Nicolaas, eene der meest aangename verrassingen, wanneer we van vader of moeder, of van een' oom of eene tante, “een heel mooi boek” present kregen, en nu... nu kiezen en huren uit onze nuttige (?) leesbibliotheken, ja koopen zelfs onze dertienjarige kinderen hunne eigen uitspanningslectuur, zonder dat, naar het schijnt, ouders of onderwijzers er in gekend behoeven te worden.

Ongeveer van dezelfde kracht en óók al wijzende op den kolossalen „vooruitgang” van onze jeugd, is eene mededeeling van den bekenden Amsterdamschen onderwijzer en schrijver H. G. Roodhuijzen in het m. i. te vroeg gestorven tijdschrift „Olympia”, jaargang 1883, waar hij op bl. 319 o. a. het volgende mededeelt:

„Eenigen tijd geleden wandel ik met mijn vrouw door de Kalverstraat, en ik houd haar plotseling staande voor Café Suisse. „Wat is er?” vraagt zij. „Hoe oud schat je die jongens?” vraag ik. Mijn vrouw rukt mij ijlings voort: de jongens lachten ons dan ook uit, zeker om hetgeen er op mijn gelaat te lezen stond. Mogelijk hielden zij ons wel voor nuchtere buitelui, die „niet weten wat een mensch toekomt.” Er zaten er zoo ongeveer zeven of acht, zoo dicht mogelijk voor de middelste groote ruit, en elk had een bittertje voor zich. Geen hunner, die de bliken droeg, dat de baard begon te komen. Vier met een bril.”

En weet ge, waarin de heer R. voor een deel de oorzaak meent te moeten zoeken van deze en dergelijke verschijnselen? In de tegenwoordige lectuur van onze jeugd, — in de lectuur vooral als die van Jules Verne. En dat tracht hij door eene uitvoerige beschrijving van een drietal werkjes van den gevierden kinderschrijver: de Reis om de Wereld, Vulkanbewoners en Zes weken in een luchtballon aan te toonen. De klinkklare onwaarheid, die er in voorkomt, de excentriciteit der handelende personen, de opeenstapeling van dramatische toestanden, dat alles maakt, volgens hem, deze en dergelijke boeken voor de jeugd ten eenenmale ongeschikt: zij maken haar afkeerig van gezonden, dergelijken kost en geven haar eene soort levensbeschouwing, die onmetelijk ver is, van de ware te zijn. Ik zou te uitvoerig worden, indien ik ook slechts in 't kort den gang van zijn betoog wilde trachten terug te geven, maar ik durf de lezing er van in gemoede aanbevelen : het zal menigen vader en menige moeder tot nadenken brengen en hen aansporen om, meer dan tot heden schijnt te gebeuren, een waakzaam oog te houden op hetgeen hunne kinderen dagelijks lezen of, beter gezegd, *verslinden*.

Veendam, 6 Maart.

B.

Volksuitgave, 2^e druk, 1886, 30 cent